

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz **FÖLDES EDE** könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A vidéki rendőrség államosítása.

A Bp. Hirlap f. hó 8-iki számában vezető helyen szakember tollából foglalkozik ezzel a kérdéssel. Elégtételül szolgál nekünk, kik a vidéki rendőrség kérdésének ilyen megoldását sokszor sürgettük. A cikkből közöljük a következőket:

A közrendészet elsősorban állami föladat, mely egyedül az állami szervezésben találhatja meg létfeltételét.

Nem egyéni ambíciók, anyagi érdekek voltak rugói azoknak a mozgalmaknak, a melyek 1893-ban, valamint a mult évben is Budapestre gyűjtötték össze a vidéki rendőrség vezető embereit. Hiszen nagyon sok helyt a mai szervezésben kényelmes talaja van azoknak, a kik örömeiket találják a felelőség nélkül való patriarkális hivataloskodásban, melynek minden vágya beteljesült, ha simán telik egyik nap a másik után, míg végre a jól megérdemelt penzióba kerülhetnek.

Minden rendőri baklövésnek kész menteségül tolhatják oda a vidéki rendőrségnek szervezetlenségét, operettfigura számba menő alakjait s nincs ember, a ki józan észszel

elítélhetné őket. Nagyon sok helyt egészen beleillik a tehetetlen rendőrség a közigazgatásnak ugyancsak sok bajjal küzködő, a modern élettől elmaradt, egyéb szerve közé. Így szépen megférnek egy gyékényen. Nincs mit hányjanak egymás szemére.

És még sok helyt a jó fizetés s e mellett az atyafiságos, egymás hibái iránt elnéző együttérzés is azt mondatja velük: minek nekünk az államosítás, megzavarná nyugalmunkat, megsokszorosítaná gondjainkat, felelőségünket; pokolba vele!

Még csak a közelmúlt eseményei hiányzottak, a mikor a nemzeti ellenállásban részt nem vett városi törvényhatóságok rendőri szervei itt-ott akarva, nem akarva, fedezték a királybiztos, kormánybiztos néven ránk szabadított alakoknak háborítatlan bevonulását és azoknak éppen nem legális ténykedéseit.

Ez éppen kapóra jött azoknak, a kik a maguk szempontjából jóval kényelmesebbnek találják a rendőrség mai elmaradt állapotát; mert az államosítási törekvéssel együtt járó haladás előreláthatólag elsöpri a vidéki rendőrségnek a korszerű fejlődésbe beilleszkedni nem képes, a tudási vágytól és tett-

vágytól éppen nem sarkalt tagjait. Mert ilyenek is vannak elegen.

De vigasztalásul szolgáljon, hogy annál nagyobb azoknak a száma, a kik megértve a kor intő szavát, áthatva a rendőrségi intézmény iránti szeretettől, óhajtván várják azt a pillanatot, a mikor a vidéki rendőrség valahára az államosítás révén egy országos testületté kialakulva, át lesz adva tulajdonképpeni rendeltetésének, a közbiztonsági szolgálatnak. Mert a mai vidéki rendőrség minden egyéb szolgálatra alkalmas, csak tulajdonképpeni rendeltetésére nem.

Hogyha rendőrségünket államosítjuk, egyenesen az ország közbiztonságát, polgárainak élet- és vagyonbiztonságát kívánjuk odafejlesztetni, a hol annak a mai művelt korszakban egy civilizált államban lennie kell. Ebből a kérdésből a politikát egész bátran ki lehet kapcsolnunk.

És éppen ez az, a melyért harcolni kívánunk. Nem akarjuk többé még a látszatát sem annak, mintha a rendőrség a mai viszonyok között azonos lenne a nemzeti elnyomatás korszakában köztünk élt német zsandárral vagy policzájjal.

Mi az államosított magyar rendőrségben a

TÁRCZA.

A harang.

— Szabad liezeumi előadás. —
 (Folytatás.)

A harang ezenkívül legkisebb alakjában ott van velünk az élet ezer meg ezer változatai között, mint figyelmeztetés és felhívás; ott van a magánház kapujának és ebédlőjének csengettyűjétől a képviselőház elnöki méltóságának jelképéig és eszközéig. Nagyon természetes, hogy meg van a népek költészetében is.

A néprege harangja magától szólal meg; a nélkül, hogy valaki érintené. Arragoniában a vilillai harang mindig megszólalt, valahányszor Spanyolországot nagy veszély fenyegette. Midőn szent Izidor csontjait Madridban felvették, a monda szerint akkor is minden harang magától szólott. Avignonban, mikor a pápák székhelye volt, magától szólalt meg egy harang, mikor a pápa haldokolt. Az ellopott és elűlyedt harangok hangja a víz fenekéről is felhangzik.

A Szent Anna tó s a lüdinghauseni tó szép regéi is beszélnek ilyen ellopott és elűlyedt vagy elűlyesztett harangokról. Bod Péter beszéli nagy egyháztörténetében, hogy a tövisi egyik templomból, melyet még Hunyadi János építtetett, egy éjjel a harangot átvitték a másik templom tornyába. De azt is hozzátesszi, hogy az angyal otffejtette... a pipáját és bockorát.

Olyan harangról is beszél a monda, a melyik vagy éppen nem szól, vagy nagyon tompa a hangja. Ilyen volt az a harang, melyet a St.-galleni kolostor harangöntője a császár megrendeléséből az acheni székesegyház részére készített; de a hozzá kapott ezüstöt magának tartotta meg. Hangtalanságával vádolta be csalfa készítőjét.

A harangok a néphit szerint költözni is szoktak. Nagycsütörtökön Rómába mennek valamennyien, hogy a pápát meglátogassák. Goethe „Die wandelnde Glocke” című kedves költeményében egy népmondát énekel meg, melyben a harang leszáll a toronyból s a templomkerülő fiut a templomba kergeti.

A harang nem szívesen válik meg azon helytől, melynek részére készítették. Ha csalfasággal vagy erőszakkal elviszik: megrepednek vagy keserves hangot adnak. Olyan harang is van (leinsteri Írországból), a melyik visszament régi helyére; egy másik (berhardsweileri) új tanyáján (Dinkelsblühe) egyáltalán nem akart szólani és gyönyörűen, vidáman csengett ismét, mikor régi tornyába visszakerült.

Ma is él a harang a nép kegyeletes hitében és tiszteletében s szerepel életének minden vonatkozásában. Népmondáink és dalaink erre temérdek bizonyítékot szolgáltatnak.

Difteritisz ellen igen jó orvosságnak tartják, éppen a mi vidékünkön, ha pünkösdi reggelén a harang kötelével kenegetik a torkukat.

Nagyszombaton mikor a harangok először szólalnak meg, akkor mosakodják meg, a ki a szeplőtől menekülni akar.

A ki ujév első déli harangzavára mosdik: egész évben tiszta és egészséges lesz. Miklós nap estéjén egyedül megy a

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

magyar államnak erős védelmét is látjuk. Megbecsülhetetlen eszközét; céltudatos figyelő őrszemét ama mozgalmaknak, amelyek a magyar állam ellen öntudatosan, tervszerűen, hosszú évek óta, nagy titokban készítik elő a nemzetiségek uralmát. Senki sem tudhatja, hogy mily veszedelem fenyeget erről az oldalról minket.

Magyar nemtörődomséggel, keleti megnyugvással, a fatalista közönyével nézzük összedugott kézzel, hogy jó barátaink mint konspirálnak itt közöttünk. Azzal áztatjuk magunkat, hogy a nemzetiségek nálunk csak etnografiai, semmint politikai fogalmakat és tényezőket jelentenek. Pedig ebben keserves csalódás fog érnünk bennünket.

Éppen azért van szükség az országos magyar királyi államrendőrségre, hogy megbízható őrszemei a közbiztonsági szolgálat mellett ezekre a szomorú tünetekre is terjeszthessék ki megfigyelésüket.

Hogy aztán az államosított rendőrség a magyar állam szolgálatában maradjon és vak eszköz ne legyen, ne lehessen akkor, ha a kormányzás újból a sötét idők emlékét idézné föl: arról a törvényben külön garanciák foglaltatnának.

Elég erre egy törvényszakasz is. Csúpan a rendőrség szolgálati pragmatikáját, fegyelmi törvényeit kell kellő körültekintéssel megalkotni s a rendőrséget a független magyar bíróság védelme alá kell helyezni.

Politikai hírek.

Az országgyűlés f. hó 7-diki gyűlésén Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter bejelentette a munkások baleset és betegség esetére való biztosításáról szóló törvényjavaslatot. Ezen javaslattal csak az első lépést teszi meg a kormány a szociál-politika téren. Kossuth azt is bejelentette, hogy egy másuttan következnek a munkásokkal szemben való humanizmus követelményeiképpen a munkásvédelmi törvényjavaslat, az új ipartörvény, a zálogügy szabályozása, az ipari és kereskedelmi alkalmazottak s munkások biztosítása agkor és rokkantság esetére s végül a munkások özvegyeiről és árváiról való gondoskodás.

„Mást ha dicsérnek örül . . .“

Lapunkban egy kis hír jelent meg, amelyben Meskó György műasztalost két nemrég készített s egyik üzlet kirakatában kiállított butoradarabjaért megdicsértük.

A szokatlan szép butorok dicsőrete is egy kissé szokatlan volt, de nem érdemtelen.

Azt irtuk, hogy Meskó nemcsak a városnak, hanem messze vidéknek is páratlan képzettségű, finom ízlésű és kiváló ügyességű asztalossa, akit az állam annak idején nem hiába segélyezett s aki az újabb segélyt is, amelyet kért, teljes mértékben kiérdemelné.

Nó szegény Meskó, ez kellett neked „páratlan“ és „segély!“

Hamarosan kislült, hogy ez az általános asztalos-érdeket sérti s az Alsófehér „az igazság érdekében“ különczikkben meg is írta, hogy a Meskót dicsérő hír „érzékenyen érintette a cikkíró helybeli asztalos polgártársait“, Meskó nem páratlan, hanem párja van és jótanácsot ad „Nagyenyednek“, hogy ne Meskót ajánlja segélyre, ambar csak ő kérte, hanem más valakit, a ki évek óta disze az asztalosoknak. Vajjon kire gondolt a cikkíró? Meskónak a méltó párjára, Kunschra nem gondolhatott, mert ő még egy éve sem asztalos; Meskó pedig a cikk szerint épen azért van a segélyre diszkvalifikálva, mert „alig másfél éve“ (tényleg 3 éve) helybeli asztalos.

Itt mintha sötétlenek valami a háttérben! No de tovább.

Megijedett szegény Meskó a külön cikktől s eljött, hogy a rosszulletet okozó cikket korigáljuk vissza, olyanformán, mondva ezt, hogy ő nem akar senki szemében szalka lenni és senkinek fájdalmakat okozni, szerkesszük ki, hogy ő a világot sem páratlan s nem is akar az lenni.

Persze ő is csodálkozott azon, hogy hogy fajhat valakinek a szíve, csúpan csak azért, mert őt dicsérik.

Mi tehát ezennel Meskó kívánságához képest kijelentjük mindenkinek, a kinek jól esik, hogy Meskó nem páratlan asztalos Nagyenyeden; ellenkezőleg annyi párja van, amennyi bárkinek tetszik. Hogy ez így van, azt maga Meskó bizonyítja is a következőkben.

Amit ezután ide írunk, azt Meskó egyszerűbben, rövidebben, de lapidarisabban mondta; körülbelül ez volt az értelme.

Dehogyan is vagyok páratlan, t. szerkesztő úr, Isten mentsen! Hiszen ha az volna akár képzettség, akár ízlés, akármilyen az Isten csodája tekintetéből, amint a dicsőret szól, akkor ebben az annyira mindenkit megbecsülő városban — sokat ne mondjak — legalább is városatyának megválasztottak volna. Az most a legkisebb honoráció. Isten mentsen, hogy páratlan legyek.

Képzettségem szót sem érdemel! Hogy az állam egyszer megis segélyben részesített, (kijelentem, hogy nem itt, mert itt azt is lekérlemeztek volna), no hát az véletlenség volt az egész: a miniszter azt mondta, hogy adjunk ennek az éhhalóknak valamit s így adtak is.

A társadalmi képzettségem is nagyon hiányos. Kártyázni nem tudok, az ivást nem bírom, az afférekhez nem értek, a politikában pedig bármelyik egyház harangozója atyamesterem lehetne.

Emlekező tehetségem gyalázatosan rossz. Ha hébe-korba valami csekély rendelést kapok, azonnal el kell készítenem; mert a hónapokkal, évekkel előbb megtörtént megrendeléseket nem vagyok képes fejemben tartani — szókinccsel pedig, a mivel feledékenységemet maszkirozni tudnám, nem rendelkezem. A római kalendáriumhoz nem értek. Ezen fogyatkozásaimból világosan látszik, hogy ipari ügyességem nemcsak nem páratlan, hanem egyszerűen szegénytelenesen kevés.

A nagyra híresztelt „páratlan képzettségem“ terhére azonban legnagyobb súlyjal mérlegbe azon gyanu esik, hogy darabjaimon a faragászati részek nem a kezem munkái. Ezt a megjegyzést a cikkíró a maga szakállára tette meg — azt mondja Meskó, mert azt minden valamire való asztalos tudja, hogy az asztalos csakis vonalassormentikát szokott készíteni s a legkisebb oszlopfjét is a boltból veszi.

Egyébiránt a gyanu alapos: be kell vallja Meskó, hogy ezuttal a faragászati részt faragással készítette. Belátom, folytatja Meskó, hogy ez nagy csorba képzettségemen, különösen az enyedi asztalosok előtt, kik kö-

lány a templomba, hármat út a harangra, hogy azzal kérőt hívjon magának.

Mikor az első Rórátera harangoznak: a leány a harang köteleiből három kis darabot igyekszik szakítani s azt a hajfonó pántlikájába varrja, hogy farsang alatt sok kérője legyen.

A Róráte harangja különben gyakran előfordul a lányok babonái között. Ilyenkor ezukrot vagy mézet eszik a lány, hogy édes legyen a nyelve.

Az sem éppen utolsó tanács, hogy a lány minden harang csendüléskor egy drb forgácsot tegyen a szoba szegletébe. Ezt a forgácsot aztán az utolsó Róráte napján déli 12 órakor gyujtsa meg, csináljon mellette hét tojásból rántottát. Az a legény, a ki éppen odaérkezik s megeszi, az veszi feleségül.

A kit a Róráte harangja utközben talál, vessen keresztet, s míg a templomozás tart, vissza ne nézzen, akármilyen szőlítja; mert könnyen megeshetik, hogy megvakul vagy meg-némul.

Karácsonykor éjjeli misére való harangozás alatt a lány fölseprí a házat, a szemeket keletnek fordulva szórja ki, füttyent a kutyának; s a mérről a kutyaugatás hallatszik, a felől jó az, a ki őt elveszi.

Ugyancsak ilyenkor kimegy a tyukólhoz, megzörgeti az oldalát, s ha a kakas szólal meg, az új évben férjhez megy. Sőt meg is láthatja jövődöbelijét, ha az éjjeli első harangszóra a kutba néz.

A ki Szentgyörgy napján a déli harangszót úgy hallgatja, bizonyosan megüti a villám.

Nagyszombati harang szólaláskor a gazdasszonyok az egész házat összefutkossák s kulcsokat és kolompokat zörgetve ezt mondogatják: „Kigyók, békák tisztuljatok, mert megszólaltak a harangok“. A kártékony állatoktól menekülnek ilyenformán.

De ne hogy egyet elfeledjünk! A nagy harangról azt mondják, hogy ez a legjobb vigasztaló; vigasztal adóst és hitelezőt egyaránt. Hiszen a közmondás így szól: „Az adósságot ha más nem, a nagy harang bizonyosan megfizeti“. Csak nem azért akar-nak most csináltatni nálunk is egy minden eddiginél nagyobb harangot?!

A harang hangját értelmezni, szóban kifejezni is szokták. A negyvenes években, mikor a lelkek már megsejtették a nagy idők következtetését: az akkora jobbadán németül beszélő városi polgárok közt szájról-szájra

kelt ez a titkos harangszó magyarázat (Csengtyű) Wass wollen sie?
Kis harang: Essen und trinken.
Nagyobb: Werd wird das Zahlen?
Legnagyobb: Iürger und Bauer.

Tisza-Várkonyban így szól a nagy harang (vontatva): Uri bunda, uri bunda. A középső (szakadozva): E-züstös gom-bokkal, e-züstös gom-bokkal. A kis harang (szaporán): Akármilyen olyan csak vóna. Csengtyű: Ringy-rongy, ringy-rongy.

A rimaszombati nagy harang így szól: Buza-kenyér. A közeli Cserencsény községé, hol már tótok laknak s a határ inkább rozsnak való, öreg harangra nem telik s a kicsi ezt hajtogatja szaporán: Zsitni chleb, zsitni chleb. Rimabrézón semmi sem terem, de azért harangjuk van, a melyik mindig ezt hajtogatja: chodzi jaki len bi-bobolo, chodzi jaki len bi-bobolo.

Itt közelünkben is van három harang, a melynek hangját magyarázzák. Az ózdi így szól: Bóvölködünk, bővölködünk. A búkkösi folytatja: Ad az Isten, ad. Ad az Isten ad. Az istvánházi: Bizony nem tudom, ad-e vagy sem? Bizony nem tudom, ad-e vagy sem?
(Folytatjuk.)

zött a kis gyermek is tudja s nemrég látta is, hogy Alpár Ignác a vármegyeház ornamentikai részét nemcsak tervezte és összeépítette, hanem saját kezével ki is faragta.

Ha valakinek „az érzékenyen érintett asztalosok“ közül vagy az „Alsófehér“-nek még nem elég ez az önmegtagadás, akkor még tovább megyek s kívánságukra azt is kijelentem, hogy még egy rongyos széklábat sem tudok megcsinálni. Menjünk még tovább.

Igazi izlésem semmi sincs; de jóizlésem valamennyi mégis csak akad. Én például egy cseppet sem tartom jóizlésnek, ellenben izléstelenségnek, ha valaki azért, mert valakit dicsérnek — akár érdemesen, akár érdemtelenül — panasza meg, ha miudjárt az „igazság érdekében is“. Izléstelenségnek tartom azt is, a mit nemrég 1—2 asztalos kolléga a „közérdek“ nevében tett. Elmondom, hogy hogy volt s ha az „Alsófehér“ akarja, beleegyezésemet adom, hogy az „igazság érdekében“ ezt is leközlje.

Szerszámom hála istennek s a minisztériumnak bőven van, de anyagom, pénzem, tehát forgó tőkém nincs. Kérést adok be a minisztériumba (egy csomó általam készített terv kíséretében), hogy adna nekem pénzsegélyt. A kérést véleményezésre leadják a városi tanácshoz s az ipartestülethez, és ezen két iparhatóság velem is megtette azt, a mit minden enyedi iparossal megtett volna, hogy kedvező véleményt adott.

Igen, de ez megint csak „érezékenyen érintette“ azt a bizonyos egy-két asztalos polgártársat, rögtön veszélyben forgott az enyedi asztalosok összérdeke, veszélyben a helyben építendő faszakipariskola léte, mert segélyezésem a minisztert választás elé állíthatná s megeshetnék, hogy a szakipariskola elejtésével a miniszter csak is engem segélyezne. És mi történt! „Az asztalosok évek óta dicszei“ suttyomban a városi tanács és ipartestület háta mögött felírtak a kamarához — tisztán „közérdekből“, hogy nehogy én valamit kapijak.

Körülbelül ilyen értelemben és eddig Meskó.

Mi csak a zárószót tesszük még ide:

Ugy-e bár, hogy csunya dolog az irigység még „közérdekből“ is!

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Az új államtitkár.** Lapunk múlt számában közvetlen forrásból közöltük a hirt, hogy a király Géresi Balogh Vilmos földmivelségi min. tanácsosnak, a székely akció kormánybiztosának az államtitkári címet és jelleget adományozta. Tudósításunk kiegészítéseképpen közöljük a következőket: Balogh államtitkár harminczhárom esztendeje van a földmivelségi minisztérium kötelekében. Már ifju korában is a legszorgalmasabb és legteljesítményesebb tisztviselők egyike volt. E kiváló tulajdonságaiért nevezték ki 1885 ben az országos kiállítás titkárává, 1886-tól 1896-ig a víz-

ügyi osztály élén állott s a vízjogi és mezőrendőrségi kodifikáció terén is sok érdemes dolgot végzett. Darányi 1896-ban az elnöki osztály élére állította s e fontos pozícióban hét esztendeig megmaradt. 1903. óta a hegyvidéki és székelyföldi akció, továbbá egyes gazdasági ágak fejlesztésének ügyeit vezeti, s Darányi ujabban rábízta a gazdasági szakoktatási és a gazdasági kísérletezési és tanulmányi ügyeket is. A kintünetés, mely e kiváló tisztviselőt érte, osztatlan örömet keltett és az egész minisztériumban, mert az új államtitkár valóságos típusa a puritán jellemű s a mellett szeretetreméltó egyéni tulajdonságokban is gazdag, kartársi érzéstől áthatott tisztviselőnek. Balogh Vilmos tiszteletére az Országos Kaszinóban lakoma volt, a földmivelségi minisztérium egész tisztikarának részvételével.

— **Halálozás.** Özv. Farnos Elekné, született Papp Ágnes f. hó 5-dikén Budapesten ötvenkilenc éves korában meghalt. A meghalt urnóban dr. Farnos Árpád orvos és dr. Farnos Dezső tanár második anyjukat gyászolják.

— **Hiv. Lapból.** A nagyenyedi pénzügyigazgató Kovács Gézát a gyulafehérvári adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

— **Ref. egyházi közgyűlés.** Folyó február hó 10-én — vasárnap — délelőtt 11 órakor az egyházközség várbeli gyűléstermében egyházközségi ösgyűlés lesz, melynek tagja minden önálló egyháztag; s tárgya az egyházi képviselő megújítása lesz. Az egyháztagokat ezen az uton is meghívja az Egyházi Előjáróság.

— **Felolvasás.** A Bethlen kollégium tanárkara által rendezett felolvasó-ciklusban a negyedik tartatott meg folyó hó 6-dikén. Csaplár Aladár tanítóképzői tanár olvasott fel a gyermek szellemi ébredéséről és tanulmánya érdekességével s vonzó előadásával végig lekötötte a hallgatók figyelmét, kik az előadást a tetszés jeleivel fogadták.

— **Az Iparoskör** ma délutáni ismeretterjesztő előadásán Szűcs Elemér koll. főerdész tart felolvasást. Máthé Erzsike magánjelenetet mutat be, a dalkar pedig énekel.

— **Jégünnepély.** A kollégium udvarán készített jégpályán élénk mozgalom van esténként; néha zenével is igyekeznek hangulatossá tenni a kedves mulatságot. Valóságos ünnepély számba ment az ilyen összejövetel f. hó 7-dikén, mikor a színes lámpiónokkal világított jégéringáló ifjuságnak Káló Géza hozta a tánczdallamokat.

— **Szerencsétlenség** történt f. hó 6-án a jégpályán. Kolláth Vilma m.-ujvári tanítónő, ki látogatába jött városunkba, oly szerencsétlenül esett el, hogy kezét törte.

— **A Toloncz** műkedvelői előadás, mely tegnap estére volt hirdetve, közbejött betegség miatt, f. hó 16-ára (szombatra) halasztatott.

— **Verespatak előjárója** Ajtay Béla f. hó 4-én állásáról lemondott. A megüresedett állás betöltésére a főszolgabírói hivatal f. hó 19-én újaválasztást rendelt el, melyre nagy érdeklődés mutatkozik, a mennyiben eltekintve ezen állás tekintélyes voltától — javadalmazás tekintetéből is első helyen áll, lévén a fizetés 1600 korona.

— **A vidéki rendőrségek újjászervezésének** kérdésével fognak a rendőrkapitányok foglalkozni f. hó 18-dikán Budapesten tartandó kongresszusukon.

— **Lovagias ügy.** Abrudbányai lakosok dr. Ligeti Lajos ügyvéd és Draia Miklós városi tanácsos f. hó 1-én kardpárbajt vívtak; mindketten jelentéktelen sérüléseket szenvedtek; a párbaj oka összeszólalkozás.

— **A marosujvári takarékpénztár r.-t. közgyűlése.** A marosujvári takarékpénztár részvénytársaság évi rendes közgyűlését február 3-án tartotta. A közgyűlésen tekintettel arra, hogy gróf Bethlen Sándor közgyűlési elnök a megjelenésben akadályozva volt, dr. Winkler Albert igazgatósági elnök elnökölt. A gyűlésen hozott fontosabb határozatokból kiemeljük, hogy az Erzsébet-egyletnek és a Vöröskereszt-egyletnek 100, illetve 56 korona adományt szavaztak meg. A szétosztandó jutalek részvényenként 8%-ban állapított meg. A közgyűlés után a kincstári vendéglőben kedélyes összejövetel volt, melyen a helybeli részvényeseken kívül részt vettek még: dr. Winkler Albert, Folyovits Sándor, Szász József, Sándor Jenő, dr. Mátyás Mihály.

— **Lóhátón a bálteremben.** Debreczenben a jogászok és a tisztviselői kör álarcsobálján az uri társaság mélyen sértő eset történt. Három fiatal Vilmos-huszárezredbeli huszártiszt éjjel tizenegy óra tájban lóhátón felvoul a bálterembe. Boldizsár Kálmán rendőrkapitány sürgősen intézkedett, hogy a tisztek a termet hagyják ei, ami meg is történt. A huszártisztek cselekedete a tanács tegnapi ülésen is szóba került. Meginterpelláltak Végh Gyula főkapitányt, történet-e intézkedés a balon felügyeletet gyakorló rendőrtisztviselők részéről, hogy a huszártisztek be ne juthassanak lovakkal a bálterembe. A tanács tagjai tiltakoztak az ilyen cselekedetek ellen, amelylyel Debreczen közönségét sértették meg súlyosan. A főkapitány kijelentette, hogy ő már megindította a vizsgálatot. A tanács a vizsgálat befejezése után átír az ezredparancsnoksághoz a huszárcsíny tárgyában.

— **Az erdélyi pénzhamisítók.** Múlt hó 28-án hirdették ki az erdélyi pénzhamisítók ügyében a kir. tábla ítéletét, melyet már írásba foglalt a bíróság. Az ítélet nagy meglepést keltett. A tábla ugyanis megváltoztatta a törvényszék ítéletét. Pásztohy Aladár volt maroscsapói birtokost, Segesvári Sándor tordai asztalost pénzhamisítás bűntettében, Nitkovszky Károly dicsőszentmártoni asztalost pénzhamisításra irányuló szövetkezés vétségében, Papp György bágyoni gazdát, Szabó Gergely molnárt, Baranyai Balázs kolozsvári újságarusitót, Oltyán Miklós kolozsvári malombérlőt és Bánffi Tódor szamosujvári fegyházórt hamispénz forgalombahozatalának bűntettében és Kardos Mózes bágyoni marhakupeczet hamispénz csalásra használatának bűntettében mondta ki a kir. tábla bűösnek s ezért Pásztohy Aladárt hat évi fegyházbüntetésre és tíz évi hivatalvesztésre, Segesvári Sándort öt évi fegyházbüntetésre és tíz évi hivatalvesztésre, Nyitkovszky Károlyt egy hónapi fegyházbüntetésre és három évi hivatalvesztésre, Papp Györgyöt hat hónapi börtönbüntetésre

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermekdivatáru kereskedő,

hogy mielőtt báll és tavaszi szükségletét bárhol is beszerezná, előbb főtér 4. szám alatt lévő raktárát, mely a közelgő idényre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, sziveskedjék megtekinteni.

és öt évi hivatalvesztésre, Szabó Gergelyt kilenc hónapi börtönbüntetésre és öt évi hivatalvesztésre, Baranyai Balázst, Bánffy Tódort, Oltyan Miklóst és Kardos Mózeszt egy évi börtönbüntetésre és öt évi hivatalvesztésre ítélte el. Balla József tordai vármegyei hivatalnokot, kit a törvényszék két évi fegyház-büntetésre ítelt volt, a kir. tábla felmentette a vád alól. Valamennyi vádlottnak büntetésében a vizsgálati fogságot beszámította a bíróság. Az ítélet ellen dr. Biró Balázs Pásztóhy védője semmiségi panaszt jelentett be, ezenkívül a többi vádlottak Ballát, Nitkovszkyt kivéve, szintén fellebbeztek. Az ítélet e két tere nézve jogerős. Ballát még az nap szabadlábra helyezték.

— **A farkasok.** Hunyadmegyei Batrina község határában csizma- és ruhafoszla-nyokra akadtak, miből világosan kitűnt, hogy a farkasok valakit megejttek. A nyomozás megállapította, hogy Grosz Salamonné kis-municseli lakosnő volt az illető, akit feje bevasárolni küldött Batrinára. Az asszony bevasárlás után hazafele indult, utközben a farkasok megtámadták és megejték.

— **A rendőrkapitányok kongresszusa.** A vidéki rendőrkapitányok február tizenhétedikén és tizenkilencedikén Budapesten, Pestmegye székházában országos gyűlést tartanak. A vidéki rendőrség új-szervezése és a rendtiszviselők országos egyesületének megalapítása lesz az országos kongresszus fő tárgya.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részv. társ.

Se fáradtság, se kiadás

nincs kivétel a Scott-féle Emulsió előállításához szükséges nyers anyagok vásárlásánál, csak azért, hogy valóban a legjobb és legjobban minőségű csukamájolaj, valamint alfoszforosavas méz és nátrion bizo-sítottassék részünkre. Ezen kizárólag elsőosztályú anyagok műszaki gyakorlatosságát és szinte kimeretlen tisztaságát magában foglaló sajátos Scott-féle eljárás által dolgoztatnak fel és a készítmény nemcsak jó ízű és feltétlenül könnyen emészthető, hanem rendkívül hatásos és sokkal hatásosabban, mint a közönséges csukamájolaj. A gyöngeség összes eseteiben, legyen az akár

testi, akár betegség következménye, akár felnőttnél, akár gyermeknél van szó, a Scott-féle Emulsió mindenesetre felülmúlhatatlan erősítő szer.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csuka-halat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

203 1—
Dr. Budai Emil „városi gyógyszer-tára”
Budapest, IV., Váci-utca 34/50.
Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszer-tárban.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyájkódás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái, az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek. Doboza 1 kor. és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár: **„Nádor” gyógyszer-tár**
Budapest, VI., Váci-köut 17.
Nagyenyeden kapható Novák István Arany Csillag gyógyszer-tárban, U. Kovács József Bethlen Gábor gyógyszer-tárban.

Éljen Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Megfojt ez az átkozott köhögés. 217 21-26

LEOPOLD GYULA hirdetésel írója által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra kizárólagos képviselő!

Requiny-féle római vértisztító-szörp
páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnaál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító. Nagy üveg 3 kor. 3 üveget 9 kor. utánvétellel küld: **REQUINY ATTILA** gyógyszerész, Budapest, VII., Kúli-6 Kerepesi ut 24. A híres **RAKÓCZI GYOMORKESERŐ** gyógyászati készítője. Érdekes prospektus ingyen!

KÉSMÁRKI LENVÁZON DAMÁST. áruk csak akkor valódiak, ha ezen védjeggyel vannak ellátva. **VALÓDI SZEPESSEGI VÉD- JEGY ECHT ZIPSER**

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.** Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógytárakban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

TUDÓBAJOSOKNAK és mindenkinek, aki köhög, rekedt, páratlan szolgálatot tesz a **Halapi-féle hársfamez-szörp** Mintáüveget 8 koronáért küld **APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR** BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 64

PIATSCHEK VILMOS elismert legolcsóbb, legszolidabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körut).

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten? **SCHULLER FERENCZ** ujonnan berendezett elsőrangú éttermeiben Budapest, VI., Andrásy-ut 39. mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van.

Hammond irógép. Kizárólagos elárultók: **FARAGÓ TESTVÉREK** Budapest, V., Arany János-u. 8. Kérjen mindenki prospektust!

BALASSA FÉLE UGORKATEJ Szőlő, májolt, pászta, méz, rancok ottünnek az arcra a valódi angol szépségével való bekenés által. Egy üveg ára 2 korona. Hosszú ugorkaszappan 1 K. pudér 1-20 K. Főosztályi: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész Pest, Andrásy-ut 47.

KATZER részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/2 millió részvény-tőke. Budapest, Ó-utca 42, 44 (száj ház), 45, 46, és Uj-utca 43. Katzer szörmeárul az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY VÁSÁROLJON CSAK **KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET** **KISS-KAROLY és TÁRSA** BUDAPEST KOSSUTH L. U. 13

BABYMIRA-CRÉM legjobb szer kiütések, ótvár, ráncok, feldörzsölt és kipállott bőr gyógyítására. Egyedüli készítő: **BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB** 5 doboz ára bérn. 8 K 20 f., 10 doboz 8 K 80 f.

A BREZDAI MOTORGYÁR részvénytársaság benzín-, gáz-, szivógáz-motorai és benzín lokomobiljai az akkórólkben elismert legjobbak az összes gyártmányok között. Vezető-igazgató: **GELLÉRT IGNÁC és Tsa** Budapest, VI., Teréz-körút 41. Prospektus ingyen.

Pacific TOJÁS KÉSZÍTMÉNY tojás-sárgája helyett használandó a sütés és főzésnél. **NAGY MEGTAKARÍTÁS.** Kapható minden főszorúzóiban és drogeriákban. Készítők: **STROBENTZ TESTVÉREK, R. T.** vegyészeti gyára, BUDAPEST.

„Zsorna”-féle NEPELEJTS védjeggyel férfi-nyakkendő, kitűnő magyar ipari **PÁRIS SZÁLLODA** Szállodás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 28. sz. 100 szoba 2-20 K-tól feljebb, kiszolgálásai és villanyvilágításai gyönyörű. Fürdők, elegáns kávéház, étterem, Vilamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hálók felé.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy -féle cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utézata van.

1 doboz 60 fillér.

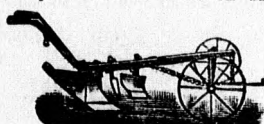
Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

244 4-12

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN.

Elvállalok mindennemű épület, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varró gépek és kerékpárok javítását a gyári árban való újonnan beszerzését, vegre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyúkat, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árban való beszerzését. — Ajánlom a

ga daközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboróimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kívánság szerint átál kitok.

Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók. Beesés pártfogást kér

szíváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

12 11-104

műlakatos és gépjavitó műhelye.

HIRDETÉSEKET

legjutányosabban vesz fel
kiadóhivatalunk.

Münle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Mag-, Növény-, Rózsa- Fa-Nagy-
tenyészetek.

(Művelési terület 94 hold)

VILÁGKIVITEL.

Hirdetés.

Nagyenyeden a Tövis-utcában egy 3 szobából álló lakház bérbe kiadó avagy örökáron eladó. Értekezhetni lehet Vár, 2. szám alatt.

28 2-3

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLD.

A legszebb gyümölcsfák.

Kifogástalan szőlőoltványok.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés csemete.
Sétaterfák • Díszserjek • Rózsák.
Bogyogyümölcsök stb.

1 1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISZOLÓK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

215 35-104

Valódi francia

színházi látcsövek

csekély havi

részletfizetésre!

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED

Budapest, VI., Eötvös-utoza 32.

Látcső-árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legjobb magvak kerti és mezai veteményezésre

(Műhle magvai jóságban elérhetők, de ebben felülmulhatatlanok.)

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfák

(Műhle fái többször áültettek, jól iskoláztak, mindenütt jól és biztosan gyarapodnak.)

A legszebb fenyőfélék, díszcserjék rózsák stb.

(Műhle művelési mind télálló, dísz- és kúzócserejéi, valamint rózsái a létező legszebb virágok.)

Postacsomagok magvakkal 5 koronán felüli értékben bárhová bérmentve küldetnek.

Műhle kertés etí kézikönyvel dilettánsok számára a legjobbak, megrendelésekhez ingyen csatoltatnak.

Dusan illusztrált főárjegyzék — pártalan a maga nemében — kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve megküldetik.

25 1-3

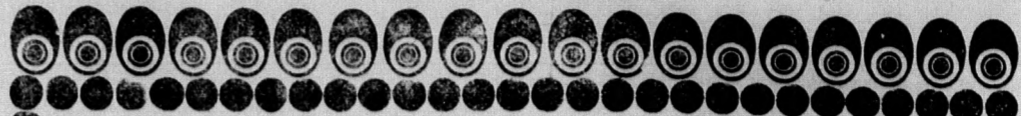

Eladó

szőlőoltványok.

50,000 drb első osztályu különféle fehér bor-fajok kedvező feltételek mellett eladók.

Bretter Mór balázsfalvi Erzsébet-szőlő tulajdonosnál.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor.

Tartalékalap: 157 000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzüzetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.

Időben kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5%, 6, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet 4 $\frac{1}{2}$ % kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e 9-12, d. u. 3-4 óráig.

14 12-104

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részv.-társaság Nagyenyed.

Dobozárugyár. Könyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindenemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage) u. m. egyszerű és hajlitott dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és czélszerű csomagolására olcsó áron szállít.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, s mindennemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, póstacsomagozimkéket, pecsétjegyeket, czimkéket, ragjelzékeket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőzópapírokat és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó árban, szép és izléses kiállításban.

Kitűnő minőségű és legnagyobb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-

gyár, Brassóban. Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. sz.

16 6-50

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.